

derover i den Betydning, at den skulde raade derover paa en hvilkenomhelst vilkaarlig Maade; men selv med Hensyn til en mere begrændset Anvendelse forekommer det mig, at det i constitutionel Henseende kunde være ønskeligt at give en saadan Lovformelig Bemyndigelse. I hvad der er yttret af den høitærede Minister, at han paa en Maade anseer sig for berettiget dertil, vil jeg ikke see en Modgrund, men snarere en hderligere Opfordring til at give en saadan Bemyndigelse, foruden at jeg ogsaa i Realiteten anseer det for rigtigt, og da især i denne Lov, med dens Titel og de forskjellige Tiemed, som paa eengang søges opnaaede. — Spørgsmaalet er altsaa nærmest om Hensigtsmæssigheden i Realiteten, og da forekommer det mig, at hvor vanskeligt det end vilde være at enes i det Hele om alle de Spørgsmaal, der rejse sig i dette Anliggende, vilde man let kunne blive enig om, at det er Urret, at enkelte Præstekald ere udstyrede med langt større Indtægter, end det kan ansees nødvendigt, og at der virkelig er andre Kald, hvori de vedkommende Præster næsten lide Nød, og at det altsaa vilde være ønskeligt at kunne flytte det ligefrem Overflødige fra enkelte Kald til de Steder, hvor det vilde være en sand Velgjerning. Min Mening er ikke — og det er ved selve Udtrykket tilstrækkeligt antydet — at Præstekaldene skulle gjøres lige. Jeg mener i den Henseende ikke blot, at Fordringen til Præsternes Maade at leve paa med Rette er høit forskjellig efter Forskjellighederne af samtlige Omgivelser, men selv affect deraf ønsker jeg Forskjellighed for Avancements Skyld, da der saavel i denne som i enhver anden Embedsstilling bør være Fremgang at vente, og denne skal ikke blot være en Maade til at kunne skaffe de mere udmærkede og fremragende Personligheder en til deres Aldomstier svarende Stilling, men den vil virke tilbage paa hele Corporationen, naar der er et mere ophøiet Maal ogsaa i verdslig Henseende at stræbe efter. Jeg mener derfor ikke, at store og smaa Kald bør gjøres lige i Henseende til Indtægterne, men jeg finder det ikke i sin Orden, at enkelte skulle have stort Overmaal af Indtægter ud over det, der selv for et godt Kald kan ansees for passende, medens andre ere paa Grændsen af at

lide Nød. Jeg troer, at en saadan lille Bestemmelse, tilføjet til denne Lov, vil være ønskelig haade for Regjeringen, der derved fik en fuldkommen og mere utvivlsom Hjemmel, end den nu har i de enkelte Præcedenter, der staae i et bestridt og uklart Forhold, og for Rigsdagen, der vindicerer sig selv utrykkelig at bevilge disse Summer og ikke vil overlade Regjeringen Raadigheden over Geistlighedens Indtægter, og at den i praktisk Henseende vil føre til gavnlige Foranstaltninger, ligesom det med Hensyn til den hele Reform aabenbart vil være ønskeligt, at ikke det enkelte Kalds næsten ufor svarlig store Indtægter skulle irritere Opinionen, og at der ikke skal være enkelte Kald, hvis Indtægter i Sammenligning med andre Embedsmænds og andre Forbrugeres Indtægter ere altfor ringe. Dette troer jeg har forgiftet hele Spørgsmaalet, og det er saaledes givet paa en naturlig Maade i Avancements Tilfælde at udjevne denne Forskel. Jeg henstiller, hvorvidt Udvalget og den høitærede Minister ville yttre sig om at optage en saadan Bestemmelse ved tredie Behandling. Det kommer ikke ind som Noget, der kastes ind udenfra, thi det ligger allerede i Lovudkastet, og det er utvilst i Betænkningen, at det er det, hvorom der er Tale, og et af Udvalgets Medlemmer har fremhævet det ganske naturligt i Forbindelse med andre Spørgsmaal, der kun kunne ordnes ved Lov; men dette bør ogsaa ordnes ved Lov og ikke administrativt.

Kirke- og Underviisningsministeren: Regjeringen raader med temmelig stor Frihed over de Geistligheden tillagte Indtægter. Den bestemmer Anvendelsen ved Opførelsen af Bygninger, ved Salg af Præstegods, den approberer Forpagtninger for længere Aaremaal, tillægger Embedsmændene temmelig betydelige Pensioner og bestemmer ogsaa i enkelte Tilfælde, at et Embede skal afgive Indtægter til et andet. Jeg skulde i og for sig ikke have Noget imod, at en saadan Bemyndigelse som den omtalte blev givet; men det vilde være ubehageligt, dersom det blev foreslaet og derpaa nægtet; det vilde gjøre Stillingen noget uklar, dersom et saadant Forslag blev forkastet af Rigsdagen. Jeg skal derfor hellere lade mig nøie i denne Rigsdagssession